

Asia: VN/23566/2021

Lausuntopyyntö mielenterveys- ja päihdepalveluja koskevan lainsäädännön uudistamisesta

Taustatiedot

Onko vastaaja:

Kunta

Mihin hyvinvointialueeseen vastaaja kuuluu (mikäli vastaaja on kunta tai kuntayhtymä tai hyvinvointialue):

Pirkanmaa

Vastaajatahon virallinen nimi:

Valkeakosken kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot:

Riikka Luoto

Johtava ylilääkäri

Valkeakosken sosiaali- ja terveyskeskus

riikka.luoto@valkeakoski.fi

040 3357250

Viranomaisille: mahdollisen lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä:

Tiedoksi Valkeakosken kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnalle 14.6.2022

1 Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiset palvelut

1.1 Onko sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisiä palveluita koskevan pykälän (sosiaalihuoltolain 2 a §, terveydenhuoltolain 8 a §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

2 Sosiaalihuollon palvelut

2.1 Onko yhteisösosiaalityötä koskevan pykälän (sosiaalihuoltolaki 7 a §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

2.2 Onko mielenterveyden edistämistä koskevan pykälän (sosiaalihuoltolaki 7 b §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

2.3 Onko päihdetyön palveluna annettavan päiväkeskustoiminnan ja tilapäisen majoituksen pykälän (sosiaalihuoltolaki 24 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

2.4 Ovatko sosiaalipäivystyksen ja terveydenhuollon yhteistyötä koskevaan pykälään (sosiaalihuoltolain 29 a §) ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

Selkeyttää kokonaistilanteen koordinointia ja johtamisvastuuta kriisitilanteissa.

2.5 Onko äkillisissä järkyttävissä tilanteissa annettavan psykososiaalisen tuen pykälän (sosiaalihuoltolaki 29 b §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

Psykososiaalisen tuen täsmentäminen myös sosiaalipäivystysten tehtäväksi varmistaa sen, että psykososiaalista tukea voidaan sosiaali- ja terveydenhuollossa järjestää ympäri vuorokauden.

2.6 Onko päihde- ja riippuvuustyön toteuttamisen pykälän (sosiaalihuoltolaki 33 b §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

Selkeyttämisen myötä palvelujen saatavuus ja yhteensopivuus muiden palveluiden kanssa paranevat.

2.7 Onko mielenterveystyön toteuttamisen pykälän (sosiaalihoitolaki 33 c §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Jatkuvuus ja oikea-aikaisuus sekä yhteensovittaminen terveydenhuollon palveluiden kanssa paransivat. Tehtävien selkeyttämisen myötä toteutuisi

kokonaisuus, jossa huomioidaan samanaikaisesti asiakkaan sosiaalisen tuen ja sosiaalipalvelujen tarve sekä mielenterveyden häiriöiden, fyysisten ja psyykkisten terveysongelmien hoidon tarve.

2.8 Ovatko omatyöntekijän pykälään (sosiaalihoitolaki 42 §) ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

Joissain tilanteissa on tarkoituksenmukaista, että omatyöntekijänä toimii jokin muu ammattilainen kuin sosiaalityöntekijä.

2.9 Onko sosiaalihoitolakiin ehdotettu sääntely mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta riittävä ja tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

2.10 Puuttuuko sosiaalihoitolakiin ehdotetusta sääntelystä jotain keskeistä mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta?

Ei

Perutelut kyllä vastaukselle:

-

3 Terveydenhuollon palvelut

3.1 Onko mielenterveyden edistämistä koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 20 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Mielenterveyden editäminen on jatkossa osaltaan niin kunnan kuin hyvinvointialueenkin vastuulla. Kunnan ja hyvinvointialueen välisestä yhteistyöstä pitäisi olla maininta, jotta yhteistyö todellisuudessa toteutuu ja toiminta on yhtenäistä ja tuloksellista.

3.2 Onko mielenterveyspalveluja koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 27 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

Psykososiaalisesta tuesta järjyttävissä ja äkillisissä tilanteissa on säädettävä sekä sosiaali- että terveydenhuoltolaissa. Laajentaminen yksilön ja perheen lisäksi muita läheisiä ihmissuhteita on hyvä asia.

3.3 Onko päihde- ja riippuvuuspalveluja koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 28 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

Sisällön laajeneminen myös muihin riippuvuuksiin päihderiippuvuuden lisäksi on tärkeää.

3.4 Onko opioidiriippuvaisten vieroitus- ja korvaushoitoa opioidilääkkeillä koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 28 a §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

On hyvä, että opioidikorvaus ja -vieroitushoidosta vastaavaa lääkäriä ja toiminnan edellyttämää muuta henkilökuntaa sekä soveltuvia tiloja koskevista perusedellytyksistä säädetään jatkossa lain tasolla.

3.5 Onko kiireellistä hoitoa koskevaan pykälään (terveydenhuoltolaki 50 §) ehdotettu lisäys tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

Osana kiireellistä päihdehoitoa päihdepotilaille tarvitaan myös päivystysluonteisia hoitopaikkoja asianmukaisen katkaisuhoidon toteutumiseksi.

3.6 Ovatko terveydenhuollon ja sosiaalipäivystyksen yhteistyötä koskevaan pykälään (terveydenhuoltolaki 50 a §) ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

On hyvä, että terveydenhuollon ja sosiaalipäivystyksen yhteistyöstä äkillisissä kriisitilanteissa säädetään laissa. lisäksi johotvastuun määrittely on kannatettavaa.

3.7 Onko äkillisissä järkyttävissä tilanteissa annettavan psykologisen tuen pykälän (terveydenhuoltolaki 50 b §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

On hyvä, että sosiaali- ja terveydenhuollon työnjakoa ja yhteistyötä psykososiaalisen tuen antamisessa tarkennetaan.

3.8 Onko sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymää hoitoa huumausainerikoksissa koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 78 b §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Muutos, jonka perusteella huumausainerikoksissa syyte voidaan jättää nostamatta tai rangaistus tuomitsematta, jos rikoksesta epäilty tai tekijä on hakeutunut huumeriippuvuuden hoitoon, edistää huumeriippuvaisten henkilöiden hoitoon hakeutumista rikosseuraamusten sijaan.

3.9 Onko työnohjausta koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 78 c §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

On tärkeää, että mielenterveyslaissa oleva velvoite työnohjauksen järjestämisestä ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös päihdepalveluja niin perustasolla kuin erikoissairaanhoidossakin.

3.10 Onko terveydenhuoltolakiin ehdotettu sääntely mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta riittävä ja tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

3.11 Puuttuuko terveydenhuoltolakiin ehdotetusta sääntelystä jotain keskeistä mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta?

Ei

Perustelut kyllä vastaukselle:

-

4 Mielenterveyslaki

4.1 Ovatko ohjausta ja valvontaa koskevaan pykälään (mielenterveyslaki 2 §) ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

4.2 Onko tahdosta riippumattoman hoidon järjestämistä koskevan pykälän (mielenterveyslaki 3 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Laissa ei käsitellä tahdosta riippumattomaan hoitoon toimittamiseksi vadittavaan mielentila-arvion tekemistä. Poliisilain muututtua niin, että poliisi ei voi avustaa kuljettamisessa mielentila-arvioon ennen kuin määräys tahdonvastaisesta hoidosta on tehty, aiheuttaa sen, että mielentila-arvio on käytännössä mahdotonta tehdä henkilön siitä kieltäytyessä. Näin olle tahdonvastaiseen hoitoon toimittaminen voi jäädä toteutumatta, vaikka se olisi niin yksilön kuin yhteisönkin etu ja mielenterveyslain mukaisesti näin tulisi toimia.

4.3 Onko opioidiriippuvaisten vieroitus- ja korvaushoitoa koskevan pykälän (mielenterveyslaki 6 a §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

5 Päihdehuoltolaki

5.1 Onko mielestänne perusteltua, että mahdollisuus määrätä tahdosta riippumattomaan hoitoon väkivaltaperusteella poistettaisiin?

Ei pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Edelleen olisi syytä olla mahdollisuus määrätä tahdonvastaiseen päihdehoitoon, jos ilman päihteiden käytön keskeyttämistä ja asianmukaista hoitoa henkilö on päihteiden käytön vuoksi väkivaltaisella tavalla vakavasti vaaraksi perheenjäsenilleen tai muille henkilöille. Myös mielenterveyden häiriöissä tahdonvastaiseen hoitoon määrääminen on mahdollista, jos henkilö on ilman hoitoa vaaraksi muille ihmisille.

6 Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista

6.1 Ovatko Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 18 §:ään ehdotetut muutokset perusteltuja?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

7 Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista

7.1 Ovatko ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista annetun lain 2 §:ään ehdotetut muutokset perusteltu?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

8 Laki Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisista lastensuojeluyksiköistä

8.1 Ovatko Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisista lastensuojeluyksiköistä annetun lain 1 §:ään ehdotetut muutokset perusteltu?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

9 Huumausainelaki

9.1 Ovatko huumausainelain 4 §:n 2 momenttiin ehdotetut muutokset perusteltu?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

10 Laki Vankiterveydenhuollon yksiköistä

10.1 Onko Vankiterveydenhuollon yksiköistä annettuun lakiin ehdotettu uusi 16 a § perusteltu?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Myös vankiterveydenhuollon yksikössä on tarpeen antaa opioidiriippuvaiselle potilaalle vieroitus- ja korvaushoitona opioidilääkkeitä tarkoin valvotusti ja säädellysti.

11 Siviilipalveluslaki

11.1 Ovatko siviilipalveluslain 93 §:ään ehdotetut muutokset perusteltu?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

12 Laki henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa

12.1 Ovatko henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain 35 §:ään ehdotetut muutokset perusteltuja?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

13 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

13.1 Ovatko sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

14 Vaikutusten arviointia, toimeenpanoa ja aikataulua koskevat kysymykset

14.1 Ovatko arviot esityksen kustannusvaikutuksista mielestänne realistiset?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

14.2 Ovatko arviot lapsivaikutuksista mielestänne realistiset?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

14.3 Ovatko arviot muista vaikutuksista mielestänne realistiset?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

14.4 Kommentit koskien ehdotusta lakimuutosten voimaantuloajasta 1.1.2023 ja muutosten toimeenpanoa?:

Toimeenpano samanaikaisesti hyvinvointialueiden käynnistyessä on looginen, mutta haastava.

15 Asetusluonnokset

15.1 Kommentit koskien ehdotusta valtioneuvoston asetukseksi mielenterveysasetuksen eräiden säännösten kumoamisesta?

-

15.2 Kommentit koskien ehdotusta valtioneuvoston asetukseksi päihdehuoltoasetuksen eräiden säännösten kumoamisesta?

-

15.3 Kommentit koskien ehdotusta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi hyväksyttävästä hoidosta huumausainerikoksissa?

-

16 Mahdolliset muut kommentit liittyen hallituksen esitysluonnokseen

16.1 Mahdolliset muut kommentit liittyen hallituksen esitysluonnokseen:

-

Koivisto Janita
Valkeakosken kaupunki

Luoto Riikka
Valkeakosken sosiaali- ja terveyskeskus